

Vrienden van het AIRBORNE MUSEUM

Utrechtseweg 232
6862 AZ Oosterbeek
Tel. redactie 085-337515

NIEUWSBRIEF No. 50, mei 1993

Redactie:
Drs. R.P.G.A. Voskuil
C. van Roekel
G.H. Maassen jr.

Bij de 50ste Nieuwsbrief

Het verschijnen van het 50ste nummer van de Nieuwsbrief schept de gelegenheid even stil te staan bij het vele werk dat werd en wordt verricht om dit blad vier keer per jaar in deze omvang en goed verzorgd te laten verschijnen. Uitzonderd het drukken is alles immers vrijwilligerswerk!

De eerste Nieuwsbrief had slechts de bescheiden omvang van twee pagina's en verscheen in november 1980, negen maanden na de oprichting van de Vereniging. Het doel was de leden 'op de hoogte houden van het wel en wee van onze Vereniging en natuurlijk ook van het Airborne Museum'.

Vanaf mei 1981 wordt ons blad, dat vanaf het begin in zowel het Nederlands als het Engels verscheen, geregeerd door de heer Voskuil, sinds mei 1983 samen met de heer Van Roekel. De introductie van de Ministry gaf de gelegenheid om naast de informatie over het heden ook aandacht te besteden aan de gebeurtenissen in 1944.

Vele uren vrije tijd hebben de redacteurs erop zitten voor de inhoud gereed is om gedrukt te worden. We zijn hun veel dank verschuldigd voor de zorg en tijd die zij aan dit werk besteden en het enthousiasme waarmee zij dit nog steeds doen. De heren De Reus en De Ruyter zijn we erkentelijk voor hun fotografische werk. Onze grote dank gaat ook uit naar mevrouw Meeuwsen, die al vele jaren zorgt voor de vertaling in het Engels.

1100 adres-stickers plakken en de enveloppen vullen, is niet zo'n animerend werk, maar het is wel noodzakelijk. De leden die hier aan meewerken, danken we zeer.

Door verhuizing van de drukker werd de communicatielijntje met de redactie te lang. Dat is de reden dat, ondanks de goede kwaliteit van het geleverde product, nu van drukker gewisseld wordt.

De redactie, inmiddels uitgebreid met de heer Maassen, zal u, onder verantwoordelijkheid van het bestuur, op de bekende, voortreffelijke wijze van nieuws blijven voorzien.

Drs. J. Smits, voorzitter

Van de redactie

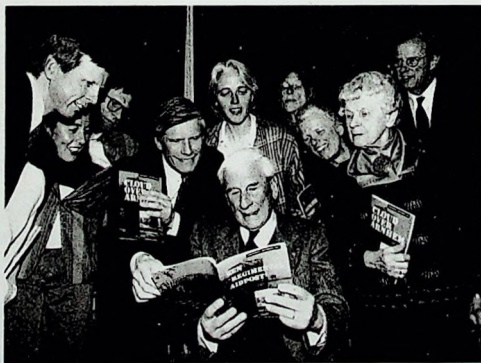
In navolging van het Airborne Museum is het ook tijd voor een 'facelift' van de Nieuwsbrief en de Ministry. Dit 50ste nummer verschijnt daarom met een geheel nieuwe vormgeving.

Niet alleen wordt vanaf nu de tekst per computer verwerkt en in twee kolommen gedrukt, maar ook heeft de 'kop' een geheel ander aanzien gekregen. Het nieuwe uiterlijk is ontworpen door de heer Jan Vogel van het reclamebureau '3A design' uit Oosterbeek. Graag willen wij daarbij vermelden dat hij al het werk hiervoor geheel

belangeloos heeft uitgevoerd! U zult begrijpen dat wij hem hier zeer erkentelijk voor zijn.

Frank Young overleden

Ons bereikte het bericht dat op eerste paasdag geheel onverwachts is overleden Mr. Frank Young. Hij was van 1986 tot 1990 de vertegenwoordiger van onze

Omringd door zijn familie bekijkt Mr. J. ter Horst het eerste exemplaar van de heruitgave van het boek 'Een Regimental Aidpost'. (Foto B. de Reus)

vereniging in Groot-Brittannië. Frank Young heeft in die periode met veel enthousiasme erg veel werk verzet.

Tijdens de Slag om Arnhem diende hij bij het hoofdkwartier van de Royal Signals. In deze zelfde eenheid diende Mr. McFarlane, de maker van de foto van het 6-ponder kanon op de hoek van de Utrechtseweg en de Klingelbeekseweg in Arnhem, die we in Nieuwsbrief No.43 afdrukten. Via deze foto kwam Frank Young weer in contact met zijn vroegere collega. Telefonisch hadden ze een afspraak gemaakt om elkaar na 50 jaar weer te ontmoeten. Helaas heeft het niet meer zo mogen zijn. We zullen Frank Youngs opgewekte persoonlijkheid missen.

Excursie op zaterdag 3 juli a.s.

Dit jaar zal de excursie van de vereniging tot onderwerp hebben 'Operation BERLIN'. Dit was de codenaam voor de terugtocht van het restant van de 1st British Airborne Division over de Rijn in de nacht van 25 op 26 september 1944. De routes die de soldaten in die nacht naar de Rijn volgden, liepen voor het grootste deel via bosspaden en door de uiterwaarden. Om een zo goed mogelijke indruk te krijgen van het terrein waarover de terugtocht plaatsvond, is besloten om tijdens de excursie op zaterdag 3 juli a.s. een van de routes uit 1944 geheel te voet af te leggen.

Het voorlopige programma ziet er als volgt uit:
9.30-10.00 uur: Ontvangst met koffie in het Airborne Museum.

10.00-10.30 uur: Vertrek van de groepjes met korte tussenpozen voor de wandeling door de bossen van de Hemelse Berg en de uiterwaarden naar de Rijn. Op bepaalde punten langs de route zullen gidsen uitleg geven.

Vanaf 13.00 uur: LUNCH in de Concertzaal in het Benedendorp.

Ca. 14.30 uur: Bezoek aan de Oude Kerk.

15.00 uur: Vertrek vanaf de Oude Kerk voor een wandeling via de Beneden-Weverstraat en de Hazenakker naar Hartenstein. Onderweg zullen gidsen uitleg geven.

Ca. 16.30 uur: Einde excursie.

De totale lengte van de route die wordt gelopen, bedraagt ca. 4 kilometer. Omdat de wandeling deels over niet verharde wegen gaat, wordt iedere deelnemer geadviseerd stevige wandelschoenen aan te trekken. Ook bij regenachtig weer zal de tocht door gang vinden, dus goede regenkleding wordt eveneens aangeraden.

De organisatie van de excursie is in handen van Chris van Roekel. U kunt zich opgeven door overschrijving van f 25,- op postbankrekening 4403641 t.n.v. de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum in Oosterbeek, onder vermelding van 'excursie'. Voor dit bedrag ontvangt u de koffie bij ontvangst, de lunch in de Concertzaal en de excursiegids.

Het maximale aantal deelnemers dat mee kan, bedraagt ca. 100. Aanmeldingen worden behandeld in volgorde van binnenkomst. De sluitingsdatum voor de inschrijving is 15 juni.

Uit de 13de ledenvergadering

Nadat de eerste zes punten van de agenda zonder op- of aanmerkingen waren behandeld, kwam het punt van de renovatie-plannen van het Airborne Museum aan de orde. Mr. J.W. van Slooten, bestuurslid van de Stichting Airborne Museum, gaf op heldere wijze toelichting op de plannen en beantwoordde vragen van aanwezigen. De bezorgd-kritische vraag werd gesteld of 'renovatie' een koersverandering betekent in het museumbeleid. Zal de mogelijkheid stil te staan in denken en voelen bij de gebeurtenissen in de Tweede Wereldoorlog worden verminderd of gaan verdwijnen, en de expositie vooral dienstbaar gemaakt worden aan een bepaalde visie op hedendaagse gebeurtenissen? Het antwoord was dat de opzet en de doelstelling van het Airborne Museum ongewijzigd blijven. De renovatie betreft verbeteringen in de presentatie, een nieuw diorama en een nieuwe expositie-ruimte.

*Een van de geschenken die leden kunnen verdienen door de verkoop van tien of meer loten in de loterij, is een originele 'klok' van een parachute harnas uit 1944.
(Foto W. de Ruyter)*

Het bestuur maakte bekend dat f 30.000,- uit het kapitaal van de Vereniging beschikbaar wordt gesteld voor het nieuwe diorama. Bovendien hoopt de Vereniging door de 'verkoop' van de achterwand van dit diorama nog minimaal f 8000,- bijeen te brengen voor dit zelfde project.

Het bestuur was bijzonder blij met een extra bedrag van f 8000,-, dat door een anonieme gever ter beschikking werd gesteld voor de renovatie.

De heer Van Roekel gaf een toelichting op het initiatief van zes leden om een loterij te organiseren. Op deze wijze willen ze in brede kring buiten de Vereniging bekendheid geven aan de renovatie-plannen, en een groot bedrag verwerven voor de uitvoering ervan. Hoe meer leden hun medewerking willen en kunnen verlenen, des te groter zal het succes zijn. (J. Smits).

Kate ter Horsts boek officieel gepresenteerd

Zoals wij reeds in de vorige Nieuwsbrief aankondigden, heeft onze Vereniging het boek dat mevrouw Kate ter Horst schreef over haar lotgevallen in september 1944, opnieuw uitgegeven, in een Nederlandse en een Engelse editie.

Tijdens een bijeenkomst in het Airborne Museum op 2 april j.l. werden deze uitgaven officieel gepresenteerd. Drs. J. Smits, voorzitter van onze Vereniging, leidde de presentatie in met een terugblik op de gebeurtenissen in het Benedendorp in Oosterbeek in september 1944. 'Er werd daar gestreden, geleden, gebeden en gestorven, maar er werden ook daden van medemenselijkheid en naastenliefde gesteld. Mevrouw Ter Horst is daarvan de personificatie geworden'. De heer Smits belichtte vervolgens de wordingsgeschiedenis van deze heruitgave, waaraan door een team mensen is gewerkt.

Hierna werden de eerste exemplaren van 'Een Regimental Aidpost' en van de Engelse vertaling 'Cloud over Arnhem' door de heer Smits overhandigd aan Mr. J. ter Horst. In zijn dankwoord, waarbij hij ook sprak uit naam van zijn aanwezige familie, haalde Mr. Ter Horst herinneringen op uit 1944 en 1945. Zijn echtgenote beschreef de gebeurtenissen en ervaringen van destijds in de evacuatie-tijd in Friesland, middels brieven aan haar moeder en anderen. Daaruit resulteerde haar verhaal dat nu opnieuw is uitgegeven. Uiterst gevoelvol, 'in tegenstelling tot mijn meer zakelijke bijdrage', zo merkte Mr. Ter Horst op.

Naast het verslag van de heer Ter Horst is het verhaal van Sir Frank King opgenomen. Deze Britse generaal werd in 1944 als gewonde kapitein in het huis van Kate ter Horst verzorgd.

In tegenstelling tot de oorspronkelijke edities, zijn deze nieuwe uitgaven voorzien van foto's, waarvan het merendeel niet eerder is gepubliceerd. Beide edities van Kate ter Horsts boek kosten f 15,- en zijn verkrijgbaar in het Airborne Museum en in de boekhandel. Bestelling is ook mogelijk door overmaking van f 18,50 (inclusief verzendkosten) op postbankrekening 4403641 t.n.v. de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum, onder vermelding van 'Een Regimental Aidpost' of 'Cloud over Arnhem'.

Informatiedagen groot succes

Op zaterdag 3 april j.l. werd voor het eerst in het Airborne Museum een informatiedag over materiaal uit de Tweede Wereldoorlog gehouden. Dit experiment bleek een groot succes want zeer veel mensen maakten van de gelegenheid gebruik om voorwerpen en documenten aan de aanwezige deskundigen voor te leggen. Een van de meest opvallende voorwerpen die werd getoond, was een rodekruiskist van het Italiaanse leger. Maar ook kleinere voorwerpen en documenten waren meegebracht. Zeer bijzonder was een pamflet dat de Duitsers in september 1944 boven Oosterbeek hebben uitgeworpen, waarin de Britse luchtlandingsstroepen worden aangespoord zich over te geven.

Meer dan duizend mensen bezochten tijdens het Nationale Museum-weekend op 17 en 18 april j.l. het Airborne Museum. Daar had een aantal leden een deel van hun persoonlijke verzamelingen uitgesteld, en het publiek kon dat materiaal bekijken en er vragen over stellen. Aanwezig waren de heer R. Sigmond met zijn collectie over 7th Battalion, The King's Own Scottish Borderers, de heer R. Gerritsen met materiaal over de bevrijding van Arnhem en Oosterbeek in april 1945, de 'Arnhem Battle Research Group', bestaande uit de heer P. Vrolijk (studie-object 1st Parachute Battalion), de heer B. Kornet (11th Parachute Battalion), en de heer P. Reinders (156th Parachute Battalion) en de Dutch Aircraft Examination Group onder leiding van de heer R. Markus. Laatstgenoemde groep houdt zich bezig met het opgraven van tijdens de oorlog neergestorte vliegtuigen.

Hoge Britse onderscheiding voor Truus Oosterhaar

Truus Oosterhaar bij de graven van de Geallieerde vliegers die zij al vijftig jaar verzorgt. (Foto B. de Reus)

Ons lid mevrouw Truus Oosterhaar uit Arnhem is door de Britse Koningin Elizabeth II benoemd tot 'Honorary Member of the Most Excellent British Empire' (MBE). Ze krijgt de onderscheiding omdat zij al vijftig jaar lang de graven van Geallieerde vliegers in Oosterbeek verzorgt. In juli 1942 en in februari en juni 1943 stortten in (de buurt van) de gemeente Renkum drie bommenwerpers neer. Daarbij kwamen negen bemanningsleden om het leven. Ze werden begraven op de Algemene Begraafplaats in Oosterbeek. Ondanks het hieraan tijdens de Duitse bezetting verbonden risico verzorgde de toen dertien jaar oude Truus Oosterhaar in die tijd hun graven. Maar ook nu nog gaat ze iedere week per bus van Arnhem naar Oosterbeek om met veel toewijding de graven te onderhouden.

De onderscheiding zal in september, tijdens de herdenking van de Slag om Arnhem, worden uitgereikt door de Britse ambassadeur.

Renovatie Airborne Museum begonnen

In maart j.l. is een aanvang gemaakt met de renovatie van het Airborne Museum. De expositiezalen op de benedenverdieping zijn opnieuw geschilderd, de foto's en tekeningen vernieuwd, waarbij ook de indeling is aangepast. Wat volgt, is de verbetering van de verlichting. Deze eerste fase zal voor de zomer afgerond zijn, zodat na de herdenkingen in september met de overige werkzaamheden begonnen kan worden. De fondswerving waarmee de renovatie bekostigd zal worden, loopt goed. Tot nog toe is een bedrag van ongeveer f 150.000,- bij elkaar gebracht.

Loterij

Aan de door een aantal van onze leden georganiseerde loterij is inmiddels door middel van een brief bekendheid gegeven.

In de handen van ons, Vrienden van het Airborne Museum, ligt het lot van deze loterij; het succes hiervan is afhankelijk van de leden. U doet toch ook mee?! Vrienden laten vrienden en het Airborne Museum toch niet in de steek?

De Polen van Driel helpen het Airborne Museum

Ten behoeve van de fondsenwerving voor de renovatie van het Airborne Museum is een nieuwe aktie gestart. Het betreft de verkoop van het boek 'De Polen van Driel - De 1e Poolse Onafhankelijke Parachutistenbrigade van generaal-majoor Stanislaw Sosabowski tijdens de Slag om Arnhem in 1944'. Deze publikatie, die 152 bladzijden telt, 290 afbeeldingen bevat en een A4-formaat heeft, is in prijs verlaagd van f 29,95 naar f 25,-. Van elk verkocht exemplaar staan de distributeur en de verkoper samen f 5,- af voor de herinrichting en verbouw van het museum. De schrijver, George F. Cholewczynski, steunt dit initiatief van harte.

De Oosterbeekse boekhandelaren Romijn en Meijer & Siegers doen mee met deze aktie, en uiteraard ook onze Vereniging via de verkoop in het Airborne Museum. Belangstellenden kunnen bij deze instanties terecht, maar zij kunnen de uitgave ook laten opsturen. Voor Nederland geldt dan dat f 32,50 (inclusief verpakings- en portokosten) moet worden overgemaakt op postgirorekening 4184300 t.n.v. Stichting Airborne Museum te Oosterbeek, onder vermelding van 'De Polen van Driel'.

Majoor Digby Tatham-Warter overleden

In maart van dit jaar overleed in Kenya op 75-jarige leeftijd majoor Digby Tatham-Warter, tijdens de Slag om Arnhem commandant van 'A' compagnie van 2nd Parachute Battalion. Door zijn bijzondere verschijning werd hij een van de meest besproken officieren uit de slag. Tijdens de gevechten rond de brug in Arnhem droeg hij een bolhoed en een paraplu om op te vallen, omdat hij het wachtwoord van de dag niet kon onthouden en ook om het moreel van zijn soldaten hoog te houden.

Toen op 21 september 1944 de strijd om de Rijnbrug voorbij was, werd de lichtgewonde Tatham-Warter krijgsgevangen gemaakt. Kort daarop wist hij te ontsnappen en dook hij onder bij de familie Wildeboer in Ede. Samen met de Edese verzetsorganisatie, waarvan Bill Wildeboer de leider was, hielp hij bij de organisatie van de ontsnappingsoperatie 'PEGASUS I' in de nacht van 22 op 23 oktober 1944. Daarbij werden ongeveer 120 man door de Duitse linies over de Rijn gebracht.

In 1946 emigreerde Tatham-Warter naar Kenya.

Een op hem gebaseerd personage kwam voor in de film 'Een brug te ver' uit 1977.

Voor zijn gedrag tijdens en na de Slag om Arnhem ontving Digby Tatham-Warter een hoge Britse onderscheiding, de Distinguished Service Order.

Majoor Digby Tatham-Warter in 1944.
(Foto Imperial War Museum, Londen)